

Skriftlig fremsættelse af forslag.

Udenrigsministeren (Krag): Jeg har her ved den ære for det høje ting at fremsætte forslag til folketingsbeslutning vedrørende en midlertidig ordning af spørgsmålet om Færøernes fiskerigrænse. Idet jeg i øvrigt tillader mig at henvide til de til forslaget knyttede bemærkninger, skal jeg udtale følgende:

Når regeringen knap fire år efter, at der sidst blev indgået en dansk-britisk overenskomst om fiskeriet i farvandet omkring Færøerne, agter at indgå en ny aftale herom, er årsagen, at hele udviklingen på dette område siden 1955 er gået så hurtigt, at de forudsætninger, der forelå dengang, i dag er totalt ændrede.

Da Færøernes lagting — efter at Island havde bebudet en udvidelse af det islandske fiskeriterritorium til 12 sømil — den 6. juni 1958 vedtog, at også Færøerne burde have en fiskerizone på 12 sømil, måtte regeringen, som forholdene havde udviklet sig, være enig i dette standpunkt, der var i overensstemmelse med den principielle holdning til spørgsmålet om fiskeriterritoriets udstrækning, som Danmark havde indtaget i Genève i foråret 1958 på den internationale konference om retsordenen på havet.

Eksistensen af den dansk-britiske overenskomst af 1955, der byggede på princippet om en 3 miles grænse, udelukkede imidlertid en umiddelbar gennemførelse af lagtingets beslutning, og regeringen måtte derfor tage sagen op med den britiske regering. Det nu foreliggende udkast til en dansk-britisk noteveksling er resultat af de siden stedfundne forhandlinger. Udkastet, som i dag forelægges det høje ting i medfør af grundlovens § 19, stk. 1, er den 24. februar blevet godkendt af det færøske lagting.

Det bør indledningsvis fremhæves, at der kun er tale om en midlertidig ordning, som ikke skal foregribe parternes principielle synspunkter med hensyn til folkerettens regler om søterritoriet og fiskeriterroriets udstrækning. Aftalen må ses på baggrund af det forhold, at det ikke lykkedes for den internationale konference i Genève at finde en løsning på disse spørgsmål, og at den nye internationale konference, som FN har besluttet at lade afholde, ikke vil finde sted før i foråret 1960. Aftalen skal derfor

kun have gyldighed, indtil en international ordning træder i kraft. I øvrigt vil den i mangel af en sådan ordning kunne opsiges efter 3 år fra undertegnelsen med 1 års varsel. Fiskerigrænseforholdene ved Færøerne vil i så fald alene være afhængige af de til den tid gældende almindelige folkeretlige regler.

Aftalen er et kompromis, der kun har kunnet komme i stand ved indrømmelser fra både dansk og britisk side. Den opererer med to grænser i farvandet omkring Færøerne (jfr. det omdelte kort), nemlig dels en speciel linje, som i det store og hele omend med visse variationer til begge sider svarer til en 6 miles grænse (den „blå linje“), dels en linje 12 sømil fra lavvandsmærket (den „røde linje“). De britiske indrømmelser består i, at Storbritannien accepterer, at britiske fartøjer udelukkes fra at drive fiskeri inden for den „blå linje“. Havområdet inden for denne modificerede 6 miles grænse forbeholdes altså, hvad fiskeriet angår, udelukkende færøske og andre danske fiskere. Danmark er på sin side under hensyn til det fiskeri, der traditionelt drives af britiske fartøjer i farvandet omkring Færøerne, gået med til, at dette fiskeri fortsat kan finde sted i området mellem den røde 12 miles linje og den blå 6 miles linje.

De britiske fiskeres ret til at fortsætte traditionelt fiskeri indskrænkes derved, at der fastsættes særlige regler for tre nærmere afgrænsede havområder i bæltet mellem de to linjer, et nord, et vest og et syd for Færøerne, jfr. de skraverede områder på kortet. Disse områder vil i visse perioder af året blive forbeholdt fiskeri med langline og håndline. Den væsentligste betydning heraf er, at linefiskere, hvilket i praksis så godt som udelukkende vil sige de færøske linefiskere, i disse perioder undgår konkurrence fra trawlfiskere.

Storbritannien og Danmark er selvsagt ikke de eneste lande, som har fiskeriinteresser i Nordatlanten, men efter de foreliggende oplysninger er de faktiske forhold med hensyn til fiskeriet omkring Færøerne sådanne, at kun Storbritannien kan påberåbe sig gennem de senere år regelmæssigt at have drevet fiskeri inden for 12 miles grænsen. En fastsættelse af fiskerigrænsen omkring Færøerne i overensstemmelse med aftalen, d. v. s. til 12 sømil — med forbehold

[Udenrigsministeren.]

af de i traditionen begrundede britiske rettigheder — vil derfor ikke kunne krænke andre landes velerhvervede og traditionelle rettigheder. Vi har da også grund til at tro, at den nye midlertidige ordning ikke vil blive søgt anfægtet fra anden side.

Forhandlingerne med Storbritannien har været langvarige og vanskelige, men jeg mener, at der er grund til at være tilfreds med det resultat, der er opnået, og med, at det ved god vilje på begge sider har været muligt for de to regeringer ad forhandlingsvejen at finde frem til en løsning af dette vigtige spørgsmål. Det har glædet regeringen, at man også på Færøerne har ment, at den foreslåede aftale medfører sådanne forbedringer for det færøske fiskeri, at et betydeligt flertal i lagtinget har kunnet godkende den nye fiskerigrænseordning, som, selv om den ikke til fulde imødekommer det oprindelige færøske krav, dog vil give den færøske befolkning væsentligt udvidede fangstmuligheder.

Jeg skal endelig tilføje, at regeringen, som det vil ses af forslaget, under hensyn til sagens store betydning har fundet det rettest at søge det høje tings udtrykkelige samtykke til den af den nye ordning følgende udvidelse af området for udøvelse af dansk myndighed i henseende til fiskeri.

Med disse bemærkninger skal jeg tillade mig at anbefale det foreliggende forslag til det høje tings velvillige behandling. Skulle det høje ting anse en behandling i udvalg for ønskelig, ville regeringen sætte pris på, om denne kunne blive gennemført hurtigt, da både Danmark, herunder i særdeleshed det færøske hjemmestyre, og Storbritannien er interesseret i aftalens snarlige undertegnelse, således at den nye midlertidige ordning kan træde i kraft.

Statsministeren (H. C. Hansen): Jeg skal tillade mig for det høje folketing at fremsætte forslag til lov om det civile beredskab.

Som de ærede medlemmer sikkert vil erindre, blev der omkring nytår 1956-57 nedsat et regeringsudvalg for civilt beredskab med den opgave at søge de beredskabsmæssige problemer uden for det egentlige militære forsvar og civilforsvar koordineret og på de områder, hvor et arbejde

skulle fremmes, tage det i så henseende fornødne initiativ.

Regeringsudvalget har i den forløbne tid optaget en lang række spørgsmål til behandling, bl. a. spørgsmål i forbindelse med opretholdelse af myndighedernes funktion i en krisesituation, sikring af telekommunikationsnettet og etablering af øget tankkapacitet til beredskabsformål.

Sideløbende hermed foregår der i samarbejde med regeringsudvalget i de enkelte styrelser, i særdeleshed inden for forsynings- og transportområderne, en omfattende beredskabsplanlægning.

Som et led i hele dette arbejde har de bevilgende myndigheder i fjor stillet 16 mill. kr. til rådighed til gennemførelse af beredskabsforanstaltninger.

Ud over disse mere konkrete problemer har regeringsudvalget behandlet spørgsmålet om udarbejdelse af et lovforslag om det civile beredskab.

Der er i lovforslagets bemærkninger gjort rede for, at der dels har været tale om at fastlægge beredskabsplanlægningen på det civile område i fredstid, dels om at forbedre en egentlig fuldmagtslov, som kunne sikre regeringen de beføjelser i en krigstid, som vil være nødvendige, hvis ulykken på ny skulle ramme verden. I det forslag, som jeg i dag har den ære at fremsætte, er den første del, fredstidsproblemerne, behandlet.

Når dette lovforslag fremsættes nu, beror det på, at forslaget må ses i sammenhæng med lovforslaget om det militære forsvars fremtidige organisation. Det har været regeringens hensigt at give det høje folketing anledning til at beskæftige sig med landets beredskabsmæssige problemer i en større sammenhæng.

Selv om der ikke i øjeblikket er tale om at forelægge lovforslag om den tredje sektor inden for det totale beredskab, civilforsvaret, er også dettes forhold draget med ind i diskussionen i bemærkningerne til lovforslagets § 2, stk. 2. Det er i lovforslaget om forsvarets organisation foreslået, at et særligt folketingsudvalg fremover skal følge udviklingen inden for det militære beredskab. Det foreslås i det hermed fremsatte forslags § 2, stk. 2, at dette udvalg skal have en tilsvarende opgave for det civile beredskab, og det siges i bemærkningerne, at